

Доля 3.В.

ОСОБЛИВОСТІ ІНВЕСТУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

Освіта є головним критерієм оцінки людини. Проблеми і недоліки, що існують в українській освітній системі, пов'язані з недостатністю фінансових та інвестиційних коштів і невідповідністю параметрів забезпечення освітнього процесу вимогам сучасного суспільства. Освітнє середовище перебуває майже цілком на бюджетному утриманні. Та бюджетне фінансування не в змозі забезпечити всі необхідні витрати. Коштів навряд чи вистачає на підтримку функціонування освітньої системи країни в цілому. Оскільки в цей час держава не може самостійно забезпечити розвиток системи освіти, необхідне залучення інвестиційних коштів.

Інвестиції в освітню систему є одним з видів соціальних інвестицій, тобто інвестицій у людський капітал. Соціальні інвестиції - це довгострокові вкладення в соціальну сферу з метою підвищення якості життя суспільства, поліпшення якості послуг, що надаються населенню підприємствами й установами соціальної сфери. Інвестиції в освіту мають свої особливості, серед яких можна виділити такі як: тривалість періоду окупності, високий ступінь ризику, регулярність, досить великий обсяг інвестиційних коштів, можливість одержання не тільки економічного, але й соціального ефекту. У теорії оцінки інвестицій показниками ефективності є:

1. Строк окупності капітальних вкладень (витрат) - часовий показник, що характеризує відношення капітальних вкладень до економічного ефекту, який одержаний завдяки цим вкладенням;
2. Економія витрат - показник, що характеризує різницю витрат до й після впровадження інвестиційного проекту;
3. Економічний ефект - різниця між результатами діяльності господарюючого суб'єкта й зробленими для їхнього одержання витратами;
4. Економічна ефективність - відношення результату (ефекту) до витрат, зроблених для досягнення цього результату;
5. Чистий дисконтований дохід ЧДД (net present value NPV) - «сума поточних доходів за весь розрахунковий період часу, наведених до початкового часу (різниця між наведеними доходами й наведеними інвестиціями)»;

Для визначення ефективності вкладень в освіту не можна використовувати всі зазначені показники. Визначення окупності інвестицій у професійну освіту

з метою обґрунтування їхньої економічної ефективності представляє більшу складність внаслідок невизначеності періоду окупності такого виду вкладень. Економічний ефект від інвестицій у професійну освіту можна розглядати як дохід, що зможе одержувати студент, що закінчив професійний навчальний заклад, протягом життя, трудової діяльності. Оцінити ефективність вкладень в освіту можна в такий же спосіб, як і будь-який інший інвестиційний проект. Насамперед, необхідно зіставити очікувані витрати з перевагами й вигодами, які інвестор одержить, реалізуючи свій проект. Розрахунок ефективності інвестицій у професійну освіту необхідний для залучення інвесторів, серед яких може бути не тільки держава, але й підприємства реального сектора економіки, громадські організації, а також приватні особи, у тому числі благодійні організації, спонсори, а також родини, що вкладають кошти в навчання своїх дітей.